

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 329/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om förhandlingarna med Irak om ett avtal om återsändande av asylsökande

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 329/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml m.fl.:

Hur ämnar regeringen främja att det tecknas ett avtal med Irak om återsändande av asylsökande och

har regeringen för avsikt att villkora bistånd att erbjudas Irak, för att åstadkomma avtalet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Totalt cirka 21 500 asylsökande irakier anlände till Finland 2015–2018. Under denna period har cirka 3 200 irakier återrest till Irak genom arrangemangen för frivilligt återvändande. Under åren 2015–18 har cirka 6 300 irakier fått uppehållstillstånd. Det finns fortfarande cirka 5 100 irakier på asyfläggningarna. Cirka 6 400 irakier har på egen hand avlägsnat sig ur mottagningssystemet, sannolikast till Irak eller annanstans i Europa. Under denna granskningsperiod har polisen lyckats återsända drygt 200 sådana irakier till Irak som har fått negativa beslut.

Finland strävar efter att få de personer som vistas utan laglig grund i landet att frivilligt återvända till hemlandet så fort som möjligt. Gruppen omfattar också personer som har fått ett negativt, verkställbart asylbeslut.

Regeringen anser att det är viktigt att alla personer som olagligt vistas i landet så fort som möjligt återvänder eller återsänds till sitt hemland. Detta är viktigt för att vårt eget system ska fungera, för att den europeiska koordinationen av migrationsrörelse som även Finland starkt stöder ska bli bättre och för att de personer som till exempel har fått ett negativt asylbeslut inte ska hamna i en situation där de inte kan bygga sitt liv vidare som fullvärdiga medlemmar i samhället.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 329/2018 rd

Regeringen anser att det är viktigt att Finland kan återsända även till Irak de personer som har ett negativt, verkställbart asylbeslut. Under våra diskussioner med Irak håller vi såväl på politisk som på tjänstemannanivå fram att ett så kallat samförståndsavtal om migration upprättas. Syftet är att åstadkomma ett avtal som i vidsträckt mening omfattar migration och som också tar upp frågan om återvändande av personer som saknar laglig grund att vistas i landet.

Regeringen fortsätter att främja utformandet av ett samförståndsavtal med Irak, men också andra åtgärder till stöd för ändamålet gällande återvändande kartläggs samtidigt. Förutom bilaterala diskussioner och åtgärder samarbetar regeringen även med centrala EU-länder i fråga om helheten kring återsändande.

Den 1 augusti 2018 trädde ett partner- och samarbetsavtal mellan EU och Irak i kraft (*Partnership and Cooperation Agreement, PCA*), som undertecknades 2012. Avtalet innehåller också bestämmelser om migrationsrörelse och asylärenden, bland annat en förpliktelse för parterna att ta tillbaka de av sina medborgare som inte uppfyller förutsättningarna för att komma in i den andra partens område eller för att visats där.

Frågor kring återvändande och återsändande diskuteras också i den migrationsdialog som kommissionen inlett med Irak redan innan PCA-avtalets ikraftträdande. Regeringen anser att det är viktigt att kommissionen i dialogen aktivare än tidigare tar upp problemen med anknytning till återsändelser. Under sina bilaterala diskussioner med Irak hänvisar regeringen till förpliktelserna i PCA-avtalet och framhäver att internationella fördrag och internationell sedvanerätt ska följas.

Finland förstärker sina bilaterala relationer och samarbetet med Irak på ett brett plan.

Under höstens budgetmangling har regeringen beslutat anvisa utrikesministeriet medel för att på nytt öppna ambassaden i Bagdad. En ambassadör och en ambassad på plats ger avsevärt bättre möjligheter till att sköta relationerna och föra förhandlingar.

I överensstämmelse med statsrådets redogörelse (VNS 1/2016) erbjuder utvecklingsamarbete goda möjligheter att påverka samhällsutvecklingen i ursprungsländer så att de kan skapa sysselsättningsmöjligheter och fredliga levnadsförhållanden för sina medborgare. Under denna regeringsperiod har Finland i enlighet med redogörelsen ökat sitt stöd för flyktingars och asylsökandes ursprungsländer i stil med Irak. I överensstämmelse med redogörelsen har stödet ökat för att stärka förutsättningarna för fred, mänskliga rättigheter och utkomstmöjligheter, så att folk inte ska behöva lämna sitt hemland och att de ska kunna återvända dit.

Vad Irak beträffar, är det att landet stabiliseras, säkerhetsläget förbättras och att bastjänster finns att tillgå centrala förutsättningar för att människor ska vilja återvända till landet. Regeringen anser att det är viktigt att Finland inom den internationella gemenskapen verkar för att samhällsläget i Irak stabiliseras och att säkerhet där ökar. Utöver militär kriskontroll stöder Finland att den civila säkerhetssektorn utvecklas i Irak, åtgärder för att stabilisera de områden

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 329/2018 rd

som befriats från ISIL samt ger humanitär hjälp och finansierar minröjning. Finland bereder också stöd för att utveckla yrkesutbildningen i Irak. Finansieringen av Finlands utvecklingssamarbete och humanitära hjälp i Irak kanaliseras huvudsakligen via olika internationella organisationer och finansieringsinstitut, såsom FN-organisationer och Världsbanken.

Vi vill dels trygga möjligheten till hemkomst för flyktingar och de som varit tvungna att förflytta sig inom landet och dels verka för att folk inte på nytt ska behöva fly från sina hemtrakter. Med hjälp av de åtgärder till vilka även Finland har riktat sitt stöd och som vidtagits genom Iraks stabiliseringsfond inom FN:s utvecklingsprogram UNDP har det redan blivit möjligt för 3,7 miljoner irakier som flytt inom landet att återvända till sina hemtrakter. Trots det finns det alltså cirka 2 miljoner på flykt inom landet.

Inom samarbetet mellan Finland och Irak tas vardera statens behov, önskemål och skyldigheter i beaktande. Såsom det sägs i statsrådet redogörelse (SRR 4/2018) är samarbetet avseende återsändande en viktig beståndsdel i ett övergripande angreppssätt. Finland strävar efter arrangemang som underlättar samarbetet i fråga om återvändande och återsändande av asylsökande som fått ett negativt, verkställbart asylbeslut, samt efter arrangemang som skulle möjliggöra även ofrivilligt återsändande.

Den allmänna stabiliseringen av läget i Irak, vilken Finlands åtgärder är avsedda att stödja, skulle också ge möjlighet att det tidigare synnerligen viktiga kommersiella och ekonomiska samarbetet våra länder emellan tar ny fart. Regeringen tror att allt slags återhämtande och fördjupande av relationerna och att de blir mångsidigare ger möjlighet till att även svåra frågor mellan Finland och Irak kan behandlas.

Helsingfors 21.9.2018

Utrikesminister Timo Soini